

**2308000106051003 / 2008000106060002**  
**EXAMINATION MARCH 2025**  
**BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)**  
**INDIAN BANKING AND CURRENCY-VII**

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

**Instructions:**

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **INDIAN BANKING AND CURRENCY-VII**
  - c. Subject Code No : **2308000106051003 / 2008000106060002**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

**English Version**

**[Max.Marks.50]**

**Q.1 (A) Answer multiple choice questions.**

**15**

1. Which of the following is not a systematic function of the Reserve Bank of India?
  - (a) The function of issuing currency notes
  - (b) The function of acting as the government's banker
  - (c) Development of bond market schemes
  - (d) Work as a credit regulator
  
2. When was the National Agricultural Bank established in India?
  - (a) July 12, 1962
  - (b) July 12, 1972
  - (c) 12 July, 1982
  - (d) 12 July, 1992



8. Who signs on 1 Rupee currency note?
- (a) Prime Minister's
  - (b) Finance Secretary of the Central Government
  - (c) Governor of the Reserve Bank
  - (d) None
9. Which of the following was not the main purpose of demonetization of 2016?
- (a) The purpose of preventing corruption prevalent in the nation
  - (b) To control crime money
  - (c) The purpose of bringing out black money held by the people
  - (d) To control inflation
10. Which suggestion is appropriate to make the rupee viable?
- (a) Preventing the erosion of the internal value of the rupee
  - (b) Not implementing an inflationary policy.
  - (c) Adopting strict standards in the financial sector
  - (d) All of the given
11. Which of the following practices is called "Managed Exchange Rate System"?
- (a) Fixed exchange rate
  - (b) Floating exchange rate
  - (c) Multiple exchange rates
  - (d) Fixed exchange rate
12. Who has applied service of rupee?
- (a) Master Card
  - (b) NPCI
  - (c) VISA
  - (d) RBI

13. Which of the following are the objectives of the exchange rate policy of the Reserve Bank?

- (a) Promoting exports
- (b) Facilitating terms of trade
- (c) To achieve the objectives of the plan
- (d) All the given

14. Which of the following is a type of NPA?

- (a) Sub-standard
- (b) Doubtful assets
- (c) Loss Assets
- (d) All given

15. Who is not included in external factors?

- (a) Natural disasters
- (b) Refinancing process
- (c) Lack of demand
- (d) Willful defaulters

**Q.2 Answer briefly. (Write any 4 out of 8)**

**8**

1. What is bank rate?
2. Write the meaning of bank rate and repo rate.
3. State the shortcomings of India's financial market.
4. Steps taken by the Reserve Bank for a clean currency policy.
5. State the objectives of exchange rate policy in India.
6. Explain the meaning of exchange rate.
7. State the benefits of floating exchange rates.
8. What is the statutory liquidity ratio?

**Q.3 Explain the developmental functions of the Reserve Bank.**

**13**

**OR**

State the characteristics of a developed financial market and explain its shortcomings.

**Q.4 (A) Write a short note. (Any Two)**

**8**

1. Limitations of Bank Rate Policy
2. Demonetization of large currency notes
3. Benefits of a floating exchange rate policy
4. Impact of NPA

**(B) Give a reason. (Any Two)**

**6**

1. Why is bank rate policy necessary as a quantitative tool of credit control?
2. Is demonetization of major currency notes necessary in India?
3. Why did the Reserve Bank's exchange rate policy become important in developed India?
4. Why Proportional reserve system of not issue in India.

\*\*\*\*\*

**Gujarati Version**

**[Max.Marks.50]**

**Q.1 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના જવાબ આપો.**

**15**

1. નીચેનાં માંથી કયુ રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાનુ પ્રણાલિકાગત કાર્ય નથી ?  
(અ) ચલણી નોટ બહાર પાડવાનું કાર્ય  
(બ) સરકારના બેંકર તરીકેનું કાર્ય  
(ક) હુંડી બજાર યોજનાઓનો વિકાસનું કાર્ય  
(ડ) શાખ-નિયામક તરીકેનું કાર્ય
2. ભારતમાં રાષ્ટ્રીયકક્ષાએ કૃષિબેંકની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી ?  
(અ) ૧૨ જુલાઇ, ૧૯૬૨  
(બ) ૧૨ જુલાઇ, ૧૯૭૨  
(ક) ૧૨ જુલાઇ, ૧૯૮૨  
(ડ) ૧૨ જુલાઇ, ૧૯૯૨

3. ૧૯૪૯ માં રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઇન્ડિયાએ બધા શેર સરકારના નામે ફેરવવામાં આવ્યા ત્યારે શેરહોલ્ડરોનો સો રૂપિયાના એક શેરનું કેટલુ વળતર ચુકવવામાં આવ્યું.

(અ) ૧૧૮.૦૦

(બ) ૧૧૮.૧૦

(ક) ૧૧૮.૨૦

(ડ) ૧૧૮.૨૫

4. મધ્યસ્થબેન્ક જામીનગીરીઓ અને બિલોનું પ્રત્યક્ષ અને ઇરાદાપૂર્વક ખરીદ વેચાણ કરે ત્યારે તેને કઈ નીતિ કહે છે.

(અ) ખુલ્લા બજારની નીતિ

(બ) બેંકદરની નીતિ

(ક) રોકડ અનામતની નીતિ

(ડ) આપેલ તમામ

5. ભારતના નાણાબજારની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ કઈ છે?

(અ) સંગઠિત બજાર નથી

(બ) વ્યાજના દરોમાં અસમાનતા

(ક) વિદેશી ભંડોળનું આકર્ષણ નથી

(ડ) આપેલ તમામ

6. ભારતીય નાણાબજારની ખામીઓ કઈ છે?

(અ) અસંગઠિત વિભાગની હાજરી

(બ) વ્યાજના દરોમાં તફાવત

(ક) અ અને બ બંને

(ડ) એક પણ નહિ

7. ભારતમાં ૧૯૩૫ થી ૧૯૫૬ ના સમયગાળા દરમિયાન કઈ પધ્ધતિ પ્રચલિત હતી?

(અ) સપ્રમાણ અનામત પધ્ધતિ

(બ) ન્યુનતમ અનામત પધ્ધતિ

(ક) અ અને બ બંને

(ડ) એક પણ નહિ

8. એક રૂપિયાની નોટ સરકાર દ્વારા ઇસ્યુ કરવામાં આવે ત્યારે તેના પર કોના હસ્તાક્ષર હોય છે? .

- (અ) પ્રધાનમંત્રીના (બ) કેન્દ્ર સરકારના નાણા સચિવના  
(ક) રિઝર્વ બેન્કના ગવર્નરના (ડ) એક પણ નહિ

9. નીચેનામાંથી કયો ૨૦૧૬ ના વિમુદ્દીકરણનો મુખ્ય હેતુ ન હતો?

- (અ) રાષ્ટ્રમાં પ્રવર્તી રહેલા ભ્રષ્ટાચારને અટકાવવાનો હેતુ  
(બ) કાઠમ મની પર અંકુશ માટે  
(ક) લોકો પાસે રહેલાં કાળા નાણાંને બહાર કાઢવાનો હેતુ  
(ડ) કુગાવાને નિયંત્રણ કરવાનો

10. રૂપિયાને સધ્ધર બનાવવા માટે કયું સુચન યોગ્ય છે?

- (અ) રૂપિયાના આંતરિક મૂલ્યમાં ધોવાણ અટકાવવું  
(બ) કુગાવાલક્ષી નીતિનો અમલ ન કરવો.  
(ક) નાણાકીય ક્ષેત્રે કડક ધોરણ અપનાવવાં  
(ડ) આપેલ તમામ

11. નીચેનામાંથી કઈ પ્રથા “સંચાલિત વિનિમય દરની પધ્ધતિ” કહેવામાં આવે છે?

- (અ) સ્થિર વિનિમય દર (બ) પરિવર્તનશીલ વિનિમય દર  
(ક) બહુવિધ વિનિમય દર (ડ) બદ્ધ વિનિમય દર

12. Rupey સેવા કોના દ્વારા લોન્ચ કરવામાં આવી છે?

- (અ) Master Card (બ) NPCI  
(ક) VISA (ડ) RBI

13. નીચેના માંથી રિઝર્વ બેન્કની વિનિમયદરના નીતિના ઉદ્દેશો કયાં છે ?

- (અ) નિકાસોને પ્રોત્સાહન આપવું
- (બ) વેપારની શરતોને સાનુકુળ બનાવવી
- (ક) યોજનાના લક્ષ્યાંકો સિધ્ધ કરવા
- (ડ) આપેલ તમામ

14. નીચેના માંથી NPA નો પ્રકાર કયો છે?

- (અ) સબ સ્ટાન્ડર્ડ
- (બ) ડાઉટફુલ એસેટસ
- (ક) લોસ એસેટસ
- (ડ) આપેલ તમામ

15. બાહ્ય પરિબલોમાં કોનો સમાવેશ થતો નથી?

- (અ) કુદરતી આફતો
- (બ) પુનર્ધિરાણ પ્રક્રિયા
- (ક) માંગનો અભાવ
- (ડ) વિલકુલ ડિફોલ્ટર્સ

**Q.2 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૮ માંથી કોઇપણ ૪ લખો.)**

**8**

1. બેન્કદર એટલે શું ?
2. બેન્ક રેટ અને રેપો રેટનો અર્થ લખો.
3. ભારતના નાણાબજારની ખામીઓ જણાવો.
4. સ્વચ્છ નોટ નીતિ માટે રિઝર્વ બેન્કે લીધેલાં પગલાં નિર્દેશો.
5. ભારતમાં વિનિમય દર નીતિના હેતુઓ જણાવો.
6. વિનિમયદરનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
7. તરતા વિનિમયદરના લાભો દર્શાવો.
8. વૈધાનિક પ્રવાહિતા ગુણોત્તર શું છે?

**Q.3** રિઝર્વ બેન્કનાં વિકાસલક્ષી કાર્યો સમજાવો. **13**

**અથવા**

વિકસિત નાણાબજારનાં લક્ષણો જણાવી તેની ખામીઓ સમજાવો. **13**

**Q.4** (અ) ટૂંકનોંધ લખો. ( ૪ માંથી ૨ ) **8**

1. બેન્કદરની નીતિની મર્યાદાઓ
2. મોટી ચલણી નોટોનું વિમુદ્દીકરણ
3. તરતા વિનિમય દરની નીતિના લાભો
4. NPA ની અસર

(બ) કારણ આપો. ( ૪ માંથી ૨ ) **6**

1. શાખનિયંત્રણના પરિમાણાત્મક સાધન તરીકે બેન્કદરની નિતિ કેમ જરૂરી છે?
2. ભારતમાં મોટી ચલણી નોટોનું વિમુદ્દીકરણ જરૂરી છે?
3. વિકસિત ભારતમાં રિઝર્વ બેન્કની વિનિમયદર નીતિનું મહત્વ શા માટે જરૂરી બન્યું?
4. સપ્રમાણ અનામત પધ્ધતિ શા માટે અનુકૂળ થઈ શકી નહીં ?

\*\*\*\*\*END\*\*\*\*\*